

Algemeen

Maculadegeneratie is een oogaandoening die schade aan de macula (de gele vlek) veroorzaakt, waardoor de gezichtsscherpte afneemt. De macula is het centrale deel van het netvlies en bevindt zich achterin de oogbol, recht achter de pupil. De functie van het netvlies is om binnenvallend licht om te zetten in elektrische stroompjes en het vervolgens via de oogzenuw door te geven aan de hersenen. De macula zorgt voor het waarnemen van details en kleuren, dus voor het scherpe zien. Omdat alleen het centrale deel van het beeld is uitgevallen, leidt maculadegeneratie op zich niet tot volledige blindheid. Het is echter wel een veel voorkomende oorzaak van slechtziendheid.

Wat zijn de meest voorkomende klachten?

Bij beschadiging of slijtage van de macula zijn de beelden die u recht voor u ziet wazig of ze vallen zelfs geheel weg. U ondervindt moeilijkheden met lezen en televisiekijken of u ziet kleuren fletser en soms lijnen kronkelig en vervormd. De beelden opzij van het centrale beeld kunt u echter wel normaal blijven zien: uw gezichtsveld blijft intact, u blijft de omgeving zien. Deze aandoening ontwikkelt zich vaak geleidelijk. Het kan zijn dat u er weinig van merkt totdat de macula al sterk is aangetast. Het is daarom belangrijk uw ogen regelmatig door een oogarts te laten controleren. Een tijdige opsporing van maculadegeneratie is uiteindelijk altijd de beste bescherming tegen het verslechteren van het zien.

Het is nodig onderscheid te maken tussen de verschillende vormen van maculadegeneratie.

Juvenile maculadegeneratie komt voor op jonge leeftijd en is erfelijk. Vaak zijn beide ogen aangetast. Het kan ook zijn dat een ongeluk of een infectie deze vorm veroorzaakt.

Droge maculadegeneratie komt het vaakst voor en begint meestal na het vijftigste levensjaar. De oorzaak is het dunner worden en verslijten van het weefsel in de macula. Gewoonlijk zijn beide ogen aangetast.

Natte maculadegeneratie ontstaat door scheurtjes in het laagje (membraan) dat de macula afschermt van de bloedvaatjes die eronder lopen. Deze scheurtjes veranderen in littekentjes waarin daarna nieuwe, zeer tere bloedvaatjes ontstaan die gemakkelijk bloeden. Hierdoor vormen zich opnieuw littekentjes. Het littekenweefsel blokkeert het centrale deel van het zien. Bij natte macula-degeneratie kan het ene oog sterk zijn aangetast, terwijl u met het andere oog nog lange tijd goed kunt blijven zien.

Er bestaan voor mensen met macula-degeneratie verschillende hulpmiddelen die het proces van het minder zien kunnen vergemakkelijken. Deze zogenaamde 'low vision'-hulpmiddelen zijn onder andere: telescoopbrillen, vergrootglazen of tv-loepen. Er bestaan speciale boeken met extra groot gedrukte letters of gesproken boeken en kranten, die voor u een uitkomst kunnen zijn. Tijdens het 'low vision'-spreekuur bekijkt een speciaal daarvoor opgeleide 'low vision'-specialist samen met u welke hulpmiddelen u kunt gebruiken.

Uit onderzoek is gebleken dat het dagelijks innemen van speciaal ontwikkelde voedingssupplementen een remmend effect kan hebben op het ontwikkelen van een maculadegeneratie. U kunt uw oogarts om meer informatie vragen.

Onderzoek

Om maculadegeneratie op te kunnen sporen, onderzoekt de oogarts het netvlies en de macula. Dit onderzoek is pijnloos en gebeurt door middel van een zogenaamde oogspiegel. In de meeste gevallen worden uw pupillen verwijfd met behulp van enkele oogdruppels.

Dit heeft tot gevolg dat u enkele uren wazig ziet. Indien de oogarts macula-degeneratie bij u constateert, is een volledig onderzoek nodig om de diagnose zeker te stellen. Dit kan de volgende onderdelen omvatten.

Gezichtsveldonderzoek

Met behulp van een perimeter wordt onderzocht of delen van uw gezichtsveld zijn uitgevallen. Dit onderzoek is pijnloos en duurt ongeveer 30 minuten.

Fluorescentie-angiografie

Tijdens dit onderzoek wordt er een contrastvloeistof in uw hand of arm gespoten. Na enkele ogenblikken kan de loop van de vloeistof door de verschillende bloedvaten in en rond het netvlies en de macula worden gevolgd. Hier worden foto's van gemaakt. Deze procedure is pijnloos en neemt ongeveer 15 minuten in beslag. Meer over dit onderzoek kunt u lezen in de folder 'Fluorescentie angiografie'.

OCT (Optische Coherentie Tomografie)

Dit nieuwe apparaat maakt een gedetailleerde scan van het netvlies, waardoor alle laagjes kunnen worden bekeken. Vocht en bloed in en onder het netvlies kunnen zichtbaar worden gemaakt. Dit onderzoek is pijnloos en weinig belastend.

Behandeling

Maculadegeneratie is een aandoening waarvoor beperkte behandelingsmogelijkheden bestaan.

Bij de droge vorm zal uw oogarts een voedingsadvies geven: veel groene en gele groentes eten vermindert de kans op het slechter worden van het netvlies. Vaak wordt ook een voedingssupplement geadviseerd. Ook is het verstandig zelf uw ogen te blijven controleren m.b.v. een ruitjeskaartje ("kaartje van Amsler"). Bij vervorming van het beeld moet u snel naar de oogarts.

De natte vorm moet worden behandeld met injecties in het oog en soms met een laser. De meest effectieve behandeling van de natte vorm is momenteel de behandeling met injecties in het oog, waarbij een vaatgroeiremmer (Lucentis®) wordt ingespoten. Deze behandeling moet meerdere malen worden herhaald voor een blijvend effect. Medinova Kliniek OMC Haarlem is hierin gespecialiseerd.

Bij de meeste patiënten (90%) kan de gezichtsscherpte door deze behandelingen worden gestabiliseerd. Bij ongeveer 30% van de patiënten verbetert de gezichtsscherpte in meer of mindere mate. Wanneer de aandoening in een vroeg stadium wordt geconstateerd en op een goed bereikbare plek zit, kan eventueel een argon- of diode laserbehandeling uitkomst bieden. Meer hierover kunt u lezen in de folder 'Argonlaserbehandeling'. De behandeling met Lucentis® kan poliklinisch plaatsvinden en duurt ongeveer 15 minuten.

Na de behandeling

Wij adviseren u om regelmatig een afspraak bij de oogarts te maken voor controle. Vooral wanneer u rechte lijnen vervormd waarneemt, is het nodig op korte termijn een afspraak te maken. Zorg eveneens voor goede verlichting tijdens het lezen of het verrichten van fijne werkzaamheden.

Tenslotte

Wij hebben u hierboven algemene informatie gegeven over maculadegeneratie. Mocht u na het lezen nog vragen hebben, dan verzoeken wij u telefonisch contact met ons op te nemen. Wij zijn u graag van dienst!